

prima instanță: Gh. Stratulat
instanța de apel: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

dosarul nr. 2rc-646/17

DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Farmacia Ialoveni”, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Farmacia Ialoveni” împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova cu privire la încasarea a venitului ratat, a sumei indexate și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, prin care a fost respinsă cererea Societății pe Acțiuni „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat termenul suplimentar pentru achitarea acesteia,

c o n s t a t ă :

La 23 decembrie 2015, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății al RM cu privire la încasarea a venitului ratat, a sumei indexate și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 decembrie 2012, s-a admis parțial cerințele „Farmacia Ialoveni” și s-a încasat din contul Ministerului Sănătății al RM în beneficiul SA „Farmacia Ialoveni” prejudiciul material cauzat în mărime de 19 957,39 lei.

Menționează că hotărârea a fost emisă în urma faptului că Ministrul Sănătății al RM prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 14 mai 2008 a fost recunoscut vinovat de faptul că a refuzat ilegal să aprobe Regulamentul de organizare și funcționare a filialei SA „Farmacia Ialoveni” amplasată pe bd. Dacia 5, blocul 2, lit. „a”, mun. Chișinău și l-a obligat să aprobe acest regulament.

Afirmă că hotărârea instanței de judecată a fost executată benevol în integral la data de 11 februarie 2014 de către Ministerul Sănătății al RM.

Sub acest aspect, relevă că urmare a acțiunilor ilegale a Ministerului Sănătății al RM, stabilite prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 14 mai 2008 s-a făcut imposibilă începerea activității filialei și în perioada de valabilitate a contractului de locațiune din 30 iunie 2005-2008, SA „Farmacia Ialoveni” a suportat prejudicii

financiare stabilite prin hotărârea irevocabilă din 24 decembrie 2012 în sumă de 19 057, 39 lei.

Astfel, relatează că Ministerul Sănătății al RM poartă responsabilitatea directă pentru prejudiciul material cauzat prin acțiunile ilegale au târăgănat examinarea proceselor de judecată, refuzând să recunoască vinovăția sa, și tocmai peste o perioadă de 9 ani de zile au fost achitate unele din prejudicii, iar în această perioadă banii s-au devalorizat.

Solicită încasarea de la Ministerul Sănătății al RM în beneficiul SA „Farmacia Ialoveni a sumei de 14929,96 lei și a cheltuielilor de judecată.

La 6 aprilie 2016, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cererea de majorare a pretențiilor acțiunii solicitând încasarea de la Ministerul Sănătății al RM în beneficiul SA „Farmacia Ialoveni a sumei de 55 512 lei cu titlu de venit ratat și a cheltuielilor de judecată în mărime de 9 665 lei, compuse din 1665 lei cu titlu de taxa de stat și cheltuieli de asistentă juridică în mărime de 8000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 ianuarie 2017, a fost respinsă cererea de chemare SA „Farmacia Ialoveni” împotriva Ministerului Sănătății al RM în judecată în partea pretenției privind încasarea venitului ratat în suma de 55 512 lei și a cheltuielilor de judecată în suma de 9665 lei ca neîntemeiată, iar în partea pretenție cu privire la indexarea procesul a fost încetat.

La 1 martie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „Farmacia Ialoveni”, fiindu-i acordat apelantului termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 1249,02 lei. Totodată, a fost explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel v-a fi restituită.

La 19 iunie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii. Concomitent apelantul a solicitat prin cerere și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, a fost respinsă cererea SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a fost acordat apelantului termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1249,02 lei până la data de 30 iunie 2017, totodată, a fost explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel v-a fi restituită.

La 30 iunie 2017, SA „Farmacia Ialoveni”, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 20 iunie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de scutire integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În motivarea recursului recurentul SA „Farmacia Ialoveni” a invocat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și urmează a fi casată deoarece concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Remarcă că a prezentat instanței de apel dările de seamă pentru ultimul an care au fost prezentate organului fiscal prin care se confirmă faptul că SA „Farmacia Ialoveni” în ultimul an de zile nu a activat, nu dispune de surse financiare, și în așa situație este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii contestate cu recurs a fost recepționată de către reprezentantul recurentului, avocatul Daniliuc Nicolae la data de 29 iunie 2017, fapt confirmat prin recipisă (f. d. 153).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 30 iunie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei rezultă că SA „Farmacia Ialoveni” a depus la data 01 martie 2017 cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2017, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „Farmacia Ialoveni”, fiindu-i acordat apelantului termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 1249,02 lei. Totodată, a fost explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel v-a fi restituită.

La 19 iunie 2017, SA „Farmacia Ialoveni” a depus cerere apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii. Concomitent apelantul a solicitat prin cerere și scutirea de la plata taxei de stat.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, a fost respinsă cererea SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a fost acordat apelantului termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1249,02 lei până la data de 30 iunie 2017, totodată, a fost explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel v-a fi restituită.

În confirmarea faptului că nu dispune de mijloace pentru achitarea taxei de stat pentru depunerea apelului, apelantul a prezentat doar declarații electronice privind TVA (f. d. 137-140) și declarații electronice privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii (f. d. 141-144) și extrase din cont BC „Moldova Agroindbank” SA (f. d. 145-147).

Instanța de recurs relevă că instanța de apel corect, prin prisma art. 84 și art. 85 alin. (4) CPC, a stabilit că probele aduse de către apelant în justificarea scutirii de la plata taxei de stat, sunt insuficiente pentru a considera că ultimul este în imposibilitatea de a achita taxa de stat în cuantumul prevăzut de lege pentru cererea de apel, la caz fiind în mărime de 1 242,02 lei.

Aceasta deoarece SA „Farmacia Ialoveni”, ca persoană juridică, în susținerea acestor afirmații, urma să prezinte o informație deplină de la Oficiul Cadastral Teritorial, Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Comisia Națională a Pieței Financiare, Inspectoratul Fiscal de Stat cu privire la deținerea conturilor bancare, bunurilor imobile, mijloacelor de transport, acțiuni și alte informații în vederea demonstrării imposibilității achitării taxei de stat, or doar o informație cu privire la TVA și calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și extrase din cont de la o singură bancă, nu denotă și faptul că apelantul nu deține bunuri și alte conturi bancare și nu dispune de alte mijloace bănești care ar permite achitarea taxei de stat, de altfel, probe în acest sens nu au fost prezentate nici instanței de recurs.

Sub acest aspect este evident că la depunerea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, SA „Farmacia Ialoveni” nu a prezentat probe concludente ce ar demonstra lipsa surselor financiare, precum și lipsa oricăror bunuri mobile sau imobile, respectiv, instanței nu au fost prezentate probe incontestabile ce ar demonstra situația financiară precară a întreprinderii, care ar servi drept temei pentru scutirea de la plata taxei de stat.

În asemenea împrejurări, instanța de recurs, prin prisma prevederile art. 368 alin. (1) CPC, reține că instanța de apel întemeiat a dispus, prin încheierea din 20 iunie 2017 de a respinge cererea SA „Farmacia Ialoveni” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, acordându-i ultimului termen suplimentar pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxe.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că în situația din speță, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională ori, CEDO, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Belletvs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde

cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României* §-35, *Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom* §-61)

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanți raportat la veniturile sale.

În consecință, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat la care a fost obligat recurentul să achite nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către SA „Farmacia Ialoveni” și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Farmacia Ialoveni”, reprezentată de avocatul Daniliuc Nicolae.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Farmacia Ialoveni” împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova cu privire la încasarea a venitului ratat, a sumei indexate și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva